

Sardar Patel University**M. A. Examination IIIrd Semester (CBCS) Sanskrit****Friday Date: 06/04/2018 Time: 02:00 p.m. to 05:00 p.m.****PA03ESAN03 Sahityashastra: Dhvanyaloka of Anandvardhana (Uddyota-1) & Vakroktijivitam of Kuntak (Unnmesha-1)****Total Marks: 70****(૧૦)**

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત):

૧. 'કાવ્યસ્યાત્મા ધ્વનિ.. ..' એ કારિકામાં કયો છંદ છે ?

(A) પૃથ્વી	(B) શિખરિણી
(C) મન્દકાન્તા	(D) માલિની
૨. આનંદવર્ધનના પિતાનું નામ શું હતું ?

(A) ભટ્ટતૌત	(B) ભટ્ટનોણ
(C) ભટ્ટ લોલ્લટ	(D) ભટ્ટ મંખ
૩. 'ધ્વનિ સદ્દય સંવેદ જ છે, તેનું આખ્યાન થઈ શકતું નથી' આ વાક્ય નીચેનામાંથી કોને લાગુ પડે છે ?

(A) અભાવવાદીઓને	(B) લક્ષણવાદીઓને
(C) અનિર્વચનીયવાદીઓને	(D) વ્યંજનાવાદીઓને
૪. વારય વિધિરૂપે હોય ત્યારે પ્રતીયમાન નિષેધરૂપે હોય તેનું ઉદાહરણ કયું છે ?

(A) ભ્રમ ધાર્મિક...૦	(B) શ્વશ્રૂત્ર નિમજ્જતિ...૦
(C) વ્રજ મમૈવૈકસ્યા।	(D) પ્રાર્થયે તાવત્ પ્રસીદ...૦
૫. નીચેનામાંથી કયો વિકલ્પ ભાક્તવાદીઓને લાગુ પડતો નથી ?

(A) ભક્તિ અને ધ્વનિ એકરૂપ છે.	(B) ભક્તિ ધ્વનિનું લક્ષણ છે.
(C) ધ્વનિનો સર્વથા અભાવ છે.	(D) ભક્તિ ધ્વનિનો માત્ર આકસ્મિક ગુણ છે.
૬. 'વૈદગ્ધ્યભઙ્ગીભણિતિ:' કોને માટે કહેવાયું છે ?

(A) ધ્વનિ: ।	(B) વક્રોક્તિ: ।
(C) રીતિ: ।	(D) અલંકાર: ।
૭. કવિવ્યાપારની વક્તાના મુખ્ય કેટલા ભેદ છે ?

(A) બે	(B) ચાર
(C) છ	(D) આઠ
૮. કુન્તકના મતે નીચેનામાંથી કયું નથી ?

(A) સુકુમારમાર્ગ	(B) વિચિત્રમાર્ગ
(C) મધ્યમાર્ગ	(D) વૈદર્ભમાર્ગ
૯. કુન્તકે નીચેનામાંથી કયા અલંકારોની અલંકારતાનું ખંડન કર્યું છે ?

(A) વક્રોક્તિ	(B) સ્વભાવોક્તિ
(C) રસોક્તિ	(D) સમાસોક્તિ
૧૦. વક્રોક્તિજીવિતમાં કેટલા ઉન્મેષ છે ?

(A) ત્રણ	(B) ચાર
(C) પાંચ	(D) છ

પ્ર- ૨ ધ્વન્યાલોકના ગ્રંથકર્તૃત્વ વિશે ચર્ચા કરો. (૧૫)

અથવા

પ્ર-૨ ધ્વનિ સિદ્ધાન્ત વિશે વિસ્તારથી સમજાવો. (૧૫)

પ્ર- ૩ (અ) ગમે તે એક કારિકા સાનુવાદ સમજાવો: (૦૫)

૧. પ્રતીયમાનં પુનરન્યદેવ વસ્ત્વસ્તિ વાણીષુ મહાકવીનામ્।
યત્ તત્ પ્રસિદ્ધાવયવાતિરિક્તં વિભાતિ લાવણ્યમિવાઙ્ગનાસુ।
૨. ભક્ત્યા બિભર્તિ નૈકત્વં રૂપભેદાદયં ધ્વનિઃ।
અતિવ્યાપ્તેરથાવ્યાપ્તેર્ન ચાસૌ લક્ષ્યતે તયા।।

પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો: (૧૦)

૧. ધ્વનિ અભાવવાદીઓનો મત અને ખંડન.
૨. ધ્વનિ લક્ષણ અને આક્ષેપ વગેરે અલંકારોનું વાચ્યત્વ.

પ્ર- ૪ કુન્તકનો જીવન પરિચય આપી તેના સમયનું નિર્ધારણ કરો (૧૫)
અથવા

પ્ર- ૪ વક્રોક્તિજીવિતનો પરિચય આપી વક્રોક્તિ સિદ્ધાન્ત સમજાવો (૧૫)

પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે એક કારિકા સાનુવાદ સમજાવો: (૦૫)

૧. શબ્દાર્થોં સહિતૌ વક્રકવિવ્યાપારશાલિની।
બન્ધે વ્યવસ્થિતૌ કાવ્યં તદ્વિદાહ્લદકારિણિ।।
૨. વાક્યસ્ય વક્રભાવોઽન્યો ભિદ્યતે યઃ સહસ્રધા।
યત્રાલઙ્કારવર્ગોઽસૌ સર્વોઽપ્યન્તરર્ભવિષ્યતિ।।

પ્ર- ૫ (બ) વક્તાના પ્રકારો જણાવી તે તે પ્રકારોની ચર્ચા કરો. (૧૦)

અથવા

પ્ર- ૫ (બ) કુન્તકનું માર્ગ અને ગુણ વિવેચન સ્પષ્ટ કરો. (૧૦)

—X—
(2)